

DŁUŻEN (49) ai

dłużen (37), **dłużny** (2), dłużen a. dłużny (10); dłużny *GórnRozm, KochAp.*

-e- (38), -ę- (1).

e jasne.

sg m N (*praed*) dłużen (37), dłużny (2). ◊ A dłużn(e)go (1). ◊ L dłużnym (1). ◊ f N (*praed*) dłużn(a) (2). ◊ pl N m pers (*praed*) dłużni (5). ◊ L dłużnych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

Który ma do splácenia zaciągniętą pożyczkę; qui debet Vulg; obaeratus Cn (49) : A choć ná liczbie przeštánie Przed sie dłużen nie zoštánie RejRozpr C4; GroicPorz h3, r3v; Ieden pijác w piwnicy/ był dłużen niemáło RejFig Cc3v; BibRadz 1.Reg 22/2; BielKron 106v; Obligatus pecunia, Wiele dłużen/ długámi obowiázány. Mqcz 193c, 167a, 253d, 294c; PudlFr 19; ták dłużny/ iz iego máiętność zá to nie ltoi GórnRozm B4v; Kłopoce się widzę zetak wiele dłużen ActReg 132; Relinquor – Pozoštáię dłużen. Calep 909a; GAMrat Arcybiskup/ iz był pan hoyny [...] był téz y dłużny KochAp 11.

dłużen co (17) : kthore [dwie pierzynię] wdábnye przewoznyczcze Margorzaczye przedali za kopą na kthorą yedno wyardunk od nvey wzyeli, a grzywne ym yelzche dluzna LibMal 1545/104v, 1547/126v, 1548/138; MurzNT 88v; Leop Matth 18/24, 28 [2 r.]; RejPos 246v; ieden był dłużen denarzow pięć let/ á drugi pięćdziefiát. BudNT Luc 7/41 [idem WujNT], Matth 18/24 28, 29 [28]; WujNT Luc 7/41. Cf dłużen komu za co; Fraza.

dłużen komu [w tym: co (10)] (22): LibLeg 11/92v; MetrKor 40/817; LibMal 1545/104v, 1547/126v, 1548/138; przywiedziono mu/ iednego ktory mu był dłużen dziefięc tyfięcy funtow. Leop Matth 18/24, 28 [2 r.]; AEs nostrum, Dług nafz/ gdy kto nam nieco dłużen yest Mqcz 5a; RejPos 246v; BudNT Matth 18/28, 29 [28]; Calep 268a; O Kmieciách dłużnych Mieścánom. SarnStat 920 marg, 690, 1233. Cf dłużen komu za co, Fraza.

dłużen komu za co (5): za kthore [prześcieradła] ym yelzche kucharka plebanfka wołfyecznye 20 grofli dluzna LibMal 1545/105, 1545/105v, 1547/132, 1548/139v. Cf Fraza.

W charakterystycznych połączeniach: nieco, niemáło, tak, tak wiele, wiele dłużen (4).

Fraza: »dlugu [komu] nie jest dłużen; dłużen [komu] za dług« (1 : 1): MetrKor 40/818; izę ia [rękojmia] wierze/ że niebołzczyk thákiego dlugu Powodowi nie iest dłużen. GroicPorz í.

Przen: Obciążony grzechem (1) : chociay ty wiedzyelz pocźiwy żywot wedle zakonu swoiego/ [...] áleś przedfię wiele dłużen RejPos 310v.

a. Zobowiązany do wykonania pewnej powinności, powinien (7) :

dłużen komu (5): OrzRozm N2v; Bóc záprawdę niepożytecznym ma być on rozumian/ kto nieczyni tego co ná iego powinność nalezy: álbo kto żadnego pożytku Rzeczy póspolitey/ ábo komukolwiek dłużen nieczyni. ModrzBaz 99v. Cf dłużen co komu.

dłużen co komu (3): Nikomu nic niebądźcie dłużni: tylko žebyście sie zobopolnie miłowáli Leop YY4v; SarnUzn H4; Bo naprzod wiścileś sie w wierze łwe^{mu} Krolowi/ ktorás mu y z łtrony przyrodzenia y z łtrony vrzędu twego był dłużen ModrzBazBud ¶5v.

cum inf (3): Oto ia Krolowi fwemu dłužen ieftem ná fwym koniu woynę służyć/ wedle máiętności
fwey dármo *OrzRozm* N2v; Zkąd dłužen był wedle wżego brátom podobnym być [*debut per omnia
fratribus similari*] *BudNT Hebr* 2/17, *Hebr* 5/12.

Synonimy: *winien*; **a. powinien.**

Cf **NIEDŁUŻEN**

KCh